

Jac Kolsters, al twintig jaar ervaring met groene speelruimten

“Een natuurlijke speelruimte maken is specialistisch werk”

Kinderen spelen het liefste buiten. In een groene ruimte met struiken, stenen, palen, paadjes, bomen en gras. Elke dag een nieuwe uitdaging. Dat biedt kansen voor een gespecialiseerde hovenier als Jac Kolsters uit Middelbeers. Hij maakt al meer dan twintig jaar groene speelomgevingen bij kinderdagverblijven, centra voor buitenschoolse opvang, scholen en in openbare ruimten.

Door Ed Zeelt

“Als bedrijf zijn we erin gegroeid”, vertelt Jac Kolsters. “Je leert meedenken in de fantasie van kinderen. Twintig jaar geleden waren kleurrijke kunststof speeltoestellen populair. Toen kreeg ik de eerste aanvraag voor een groene speelruimte bij een kinderdagverblijf in Tilburg. Ik werkte al met tuin- en landschapsontwerper Peter Doornenbal. Samen met hem heb ik mijn eerste groene speellocatie gemaakt.” Er zouden er vele volgen. De eerste opdrachtgever, Kinderstad, heeft inmiddels een groot deel van de 78 locaties ingericht volgens de visie ‘natuurlijk buitenspelen’.

Eenvoud

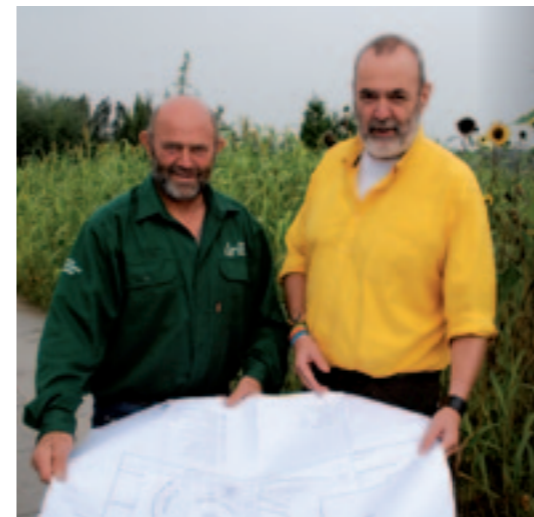
Het maken van een groene speelruimte

vergt veel kennis en ervaring. Intussen is Peter Doornenbal van buroBlad aangeschoven bij het gesprek. “Ons bureau is alleen maar bezig met natuurlijk buitenspelen. Eenvoud is het kenmerk van een goed ontwerp. Een logische routing en sturing zijn belangrijk. Een paar lijnen bepalen de rode draad. Verder moeten er diverse deels beschutte ruimten zijn. Het ene kind wil rennen en klimmen terwijl een ander liever even zit te dromen of te prutsen.” Na een voorbereidend gesprek biedt buroBlad een schetsdag op locatie aan. Er wordt met iedereen gesproken. “Natuurlijk ook met de kinderen”, benadrukt Doornenbal. “Volvassenen denken in concrete dingen, kinderen zetten hun fantasieën op

papier. Zo’n dag kan iedereen meekijken en meedenken. Aan het einde ligt er een schets die we op kantoor verder kunnen uitwerken. Natuurlijk speelt het budget daarbij ook een rol.”

Fantasie prikkelen

Kolsters kent genoeg leuke voorbeelden van natuurlijke spelelementen. “Leg een paar grote natuurstenen keien op een speelplaats en kinderen gaan springen, klimmen en chillen. Een soort hangplek dus. Een of twee rijen keien zijn een tribune. Verder werken we veel met houten palen. We maken er een burcht, rand, hut, evenwichtsbalk of een pompstation mee. Allemaal spelelementen die de fantasie van het kind prikkelen.”

Hoveniersbedrijf Jac Kolsters v.o.f.

Veertig jaar geleden begon Jac Kolsters (l.) met zijn hoveniersbedrijf in Middelbeers. Zijn dochter en schoonzoon werken nu mee in het bedrijf. Er zijn negen medewerkers. Naast het hovenierswerk is er een tuincentrum en een zaadhandel.

www.hoveniersbedrijfkolsters.nl

Meer weten over groene speellocaties

Voor informatie over groene speellocaties kijk op: www.natuurlijk buitenspelen.nl De resultaten van wetenschappelijk onderzoek naar groene speeltuinen vindt u via www.vhg.org/kennisbank/groene-schoolpleinen/groene-schoolpleinen--eindrapportage

Een groene speellocatie heeft spannende paadjes, heuvels, bosjes, zand en water. Houten palen zorgen ook voor een logische sturing. Een doodlopend hoekje krijgt met een paar palen waar de kinderen omheen draaien een heel andere dimensie.

Veiligheid

Veiligheid is natuurlijk een belangrijk punt. “Onze keien zijn gecertificeerd”, vertelt Kolsters. “Dat betekent dat ze stabiel liggen, niet meer dan 60 cm hoog zijn en geen scherpe randen hebben. Een ogenschijnlijk willekeurig gemetselde ruïnmuur, vaak gemaakt van gebruikte stenen, voldoet aan dezelfde regels. Rond ieder spelelement moet een valruimte van 150 cm zijn. Een boom direct naast een kei kan dus niet. Hogere palen schuinen we aan de bovenkant af, zodat je er niet aan kunt hangen. We gebruiken altijd acacia- of

robiniahout, dat splintert niet. De meest scherpe delen frezen we af. Het totale ontwerp wordt door buroBlad ook onderworpen aan een veiligheidscheck.”

Specialisme

“Een natuurlijke speelruimte maken is specialistisch werk”, vertelt Kolsters. “We werken aan de hand van een uitgewerkt ontwerp met beplantingsplan en maatvoeringstekeningen gemaakt door buroBlad. Zomaar ergens een struik zetten is er niet bij. We gebruiken soms speciale machines, bijvoorbeeld een minigraver met grondboor. Al mijn mensen hebben geweldig veel plezier in dit werk en als we bezig zijn, zijn de kinderen niet voor de ramen weg te slaan.” Uiteraard vergen natuurlijke speelruimten onderhoud. Dan gaat het om regelmatig hagen knippen, bestrating onderhouden, maaien, snoeien en houten

palen vrij houden van bijvoorbeeld zwammen.

Waarschuwing

Voor hoveniers die iets met groen spelen willen gaan doen, heeft Doornenbal nog een waarschuwing. “Er komt heel wat op je af en het moet gaan leven in je organisatie. Medewerkers en ouders moeten goed worden geïnformeerd. Ons bureau organiseert trainingen om leidsters uit te leggen hoe je een groene speelruimte moet gebruiken. Uitgangspunt is dat je laat spelen. Laat kinderen ontdekken, kijk wat ze doen en reageer daarop. In een natuurspeeltuin ontstaan paadjes, modder en plassen. Natuurlijk komen ze dan wel een keer een beetje vies thuis.” ■

